

EMRIP-imit inassuteqaatit naapertorlugit, Kalaallit Nunaanni nunap inoqqaavi "Inuit" paasissutissat tunngavigalugit nalunaarsorneqartalernissaannik Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Siullermeerneqarnera

Siullermik Pele Broberg, Naleraq, siunnersuummut qujanarujuk. Nunap inoqqaavisa, Inuit Kalaallit, pisinnaatitaaffii pillugit qasusuillutit suliaqarsimanerit pingaaruteqarluinnarpoq.

Innuttaasut nalunaarsorneqarput, meeqqat, utoqqaat, inuit innarluutillit, arnat il.il. Tamarmik immikkut FN ataani immikkut illersungaapput. Minnerunngitsumik nunap inoqqaavi, FN ataani aamma illersungaapput - soormiuna taava taakkoqqissaat nalunaarsorneqarsimangittut? Sooruna immikkut pisinnaatitaaffigut ataqqineqanngittut? Tamanna aqqittariaqalerpoq - Naalackersuisut inatsisartullu oqarluartaaginnarnatik, akisussaaffimmik tigussaasumik iliiuseqartariaqalerput. Tamannalu EMRIP aamma FN-imi immikkut nalunaartartoq innersuussipput.

Naleraq sinnerlugu erseqqissumik oqaatigissavara: **Siunnersuut una tamakkiisumik taperserparput.**

Taperserparput, siunnersuut una inuiaqatigiinnut, pisinnaatitaaffitsinnut, oqaluttuarisaanitsinnut siunissatsinnullu tunngassuteqarmat. Apeqqut una kisitsisinut imaluunniit allaffissornermut taamaallaat tunnganngilaq. Apeqqut una tassaavoq: **Inuit Kalaallit Nunaanni nunap inoqqaajusutut pisinnaatitaaffii qanoq ilillutik piviusumik illersorneqassappat?**

Kalaallit Nunaat tassaavoq Inuit qangarsuaaniilli Nunarput. Inuit oqaatsimikkut, kulturimikkut, oqaluttuarisaanermikkut kinaassutsimikkullu immikkut inissisimapput. Tamanna apeqquserneqarsinnaanngilaq, politikikkut oqarluartaarutaannaasusnaanngilaq. Aamma nunat tamalaat akornanni pisinnaatitaaffiit tunngavigalugit akuerisaavoq.

Danmarkip ILO-konvention nr. 169, nunap inoqqaavi pillugit isumaqatigiissut, akuersissutigisimavaa. Tassani erseqqissumik oqaatigineqarpoq, Kunngeqarfiup Danmarkip iluani nunap inoqqaavisut isumaqatigiissummi pineqartut tassaasut Kalaallit Nunaanni Inuit. Taamaattumik Inuit pisinnaatitaaffii oqarluarnaannarnikkut aatsaat illersorneqartusnaanngillat. **Pisussaaffiuvoq.**

Pisussaaffillu taanna piviusunngortinneqassappat, paasissutissat pisariaqartippagut. Inuit pisinnaatitaaffii illersorneqassappata, taava paasineqarsinnaasariaqarpoq pisinnaatitaaffiit taakku qanoq atuutsinneqarnermut. Peqqissutsimut, ilinniartitaanermut, eqqartuussiveqarnermut, isumaginninnermut, meeqqanut, ilaqutariinnut, innarluutilinnut,

oqaatsinut kulturimullu tunngatillugu Inuit qanoq inissisimanersut ilisimaneqarsinnaasariaqarpoq.

Paasissutissaqanngikkutta ajornartorsiutit takuneqarsinnaaneq ajorput. Ajornartorsiutit takuneqarsinnaanngippata, aaqqiissutissat aamma pilersinneqarsinnaaneq ajorput. Taamaattumik FN-ip innersuussutai pingaaruteqarput.

FN-ip nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit immikkut ilisimasalittut suleqatigiissitaata, EMRIP-ip, innersuussutigisimavaa naalagaaffiit paasissutissanik katersisassasut, aammalu paasissutissat immikkoortillugit saqqummiuttassagaat, ilaatigut nunap inoqqaavisut kinaassuseq tunngavigalugu.

FN-ip nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit immikkut nalunaarusiortartua Danmarkimut Kalaallit Nunaannullu tikeraareerluni aamma erseqqissumik innersuussivoq, Inuit pillugit Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu paasissutissat immikkoortillugit katersorneqassasut, inatsisinut, politikikkut pilersaarutinut inuiaqatigiinnilu suliniutinut tunngavissatut atorineqarsinnaaniassammata.

Tamanna paatsuugassaangilaq. FN-ip oqaatigaa Inuit pillugit paasissutissat pisariaqartinneqartut, pisinnaatitaaffiit piviusumik malinneqarnersut takuneqarsinnaaniassammata.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat paasissutissanik immikkoortiterineq “Inuit nalunaarsorneqarnissaat” immikkoortitsinerusoq. Taamaattoqanngilluinnarpoq, utoqqatsissut taassuma atorineqartarnera naammaleqaaq. Inuit pillugit immikkut paasissutissanik suliaqassagaanni, taava qanoq ililluni paasissutissat Inuit pillugit paasissutissaanersut paasineqarsinnaassagamik, Inuillu kikkut pineqartut nalunaarsorsimangikkaanni?

Nalunaarsuinngikkaanni FN-ip innersuussutai piviusumik malinneqarsinnaanngillat.

Paaseqqissaartariaqarparpummi kikkut inissaaleqisuunersut, suliffissaaleqisuunersut, inissaqaratik silaannarmiittut, piniangassanut pisinnaatitaaffeqassanersut, suliffissatigut ajunngitsumik periarfissinneqartariaqartut, kikkut Inuit Tartupaluk eqqarsaatingalugu ikaarsinnaatitaassanersut, kikkut puisip amianik immikkut akuersissuteqarnersut tuniniaanissaminut, kikkut CITES naapertorlugu nerisassaqarniarneq, kultoori naapertorlugu pisinnaatitaaffeqassanersut il.il.

Soorunami nalunaarsuineq mianersortumik ingerlanneqassaaq. Inatsisit malillugit, paasissutissanik illersuineq ataqqillugu, nammineq kinaassutsimik nalunaaruteqarsinnaaneq ataqqillugu, siunertarlu erseqqissumik aalajangersorlugu ingerlanneqassaaq. Kisianni tamakku siunnersuummut akerliunissamut tunngavilersuutaasussaangillat. Tamakku tassaapput suliaq eqqortumik ingerlanneqarnissaanut piumasaqaatit. (ILO-169, EMRIP, FN)

Naalakkersuisut aamma oqaatigaat innuttaasut qanoq nalunaarsorneqarnissaat Kalaallit Nunaata siunissami tunngaviumik inatsisaanik suliaqarnermi oqaluuserineqartariaqartoq. Naleqqamiit nalilerparput tassani assigiinngitsut marluk akulerunneqartut. Kalaallit Nunaata tunngaviumik inatsisissaa pingaaruteqarpoq, kisianni Inuit nunap inoqqaajusutut pisinnaatitaaffii aatsaat tassani atuutilertussaangillat. Inuit pisinnaatitaaffii maanna atuupput. ILO-169 maanna atuuppoq. FN-ip innersuussutai maanna atuupput.

Aamma 2. juni 2026 Folketingimi naalakkersuisooqatigiit tunngaviumik isumaqatigiissutaanni allassimavoq, Kunneqarfik Danmarkip iluani nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii qulakkeerneqassasut, aammalu EMRIP-ip innersuussutai tunngavigalugit nunat tamalaat akornanni malitassat annertussusaat misissorneqassasoq.

Taava apeqput una pingaaruteqarpoq: Danmarkip naalakkersuisui EMRIP pillugu iliuseqarniarpata, sooq Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni siunnersuut EMRIP-imut tunngaveqartoq itigartinniarpaat? Naalakkersuisut inatsisitigut pisussaaffitsik qimarratigiussavaat? Allaammi ICC Facebookiani atuarneqarsinnaavoq nalunaarsuinissaq innersuunneqartoq.

Kalaallit Nunaat, Inuit Nunaattut nammineerluni siuttuusariaqarpoq. Danmarkip misissuinissaanut utaqqiinnassanngilagut. Inuit pillugit paasissutissat, Inuit pisinnaatitaaffii aamma Inuit pillugit ilisimasat nammineerluta akisussaaffeqarluta suliarisariaqarpagut.

Paasissutissat atorneqassapput Inuit nukittorsarneqarnissaannut, imaanngitsoq Inuit nakkutigineqarnissaannut, ajortumillu immikkoortinneqarnissaannut. Paasissutissat atorneqassapput pisinnaatitaaffiit illersorneqarnissaannut, imaanngitsoq innuttaasut avisaartinneqarnissaannut. Paasissutissat atorneqassapput assigiinngisitsineq, naligiinnginneq aamma kukkussutit takuneqarsinnaalernissaannut.

Taamaattumik periuseq erseqqissunik tunngaveqartariaqarpoq: nammineq kinaassutsimik nalunaaruteqarneq ataqqineqassaaq, inatsisitigut tunngavissaq erseqqissumik pilersinneqassaaq, paasissutissat illersorneqarnissaat qulakkeerneqassaaq, siunertarlu killilerneqassaaq. Eqqumaffigisariaqarporli Identity Fraud, tassalu Inuit- jususaarluni immikkut pisinnaatitaaffinnik atonerluineq.

Naalakkersuisut siunnersuut una ajornartorsiutit isigissanngilaat. Periarfissatut isigissavaat. Periarfissaavoq Kalaallit Nunaata FN-ip innersuussutai nammineq piviusunngortissinnaagai. Periarfissaavoq Inuit pisinnaatitaaffiisa allaffissornermi, inatsisiliornermi inuiaqatigiinnilu pilersaarusionerme ersarissumik inissinneqarnissaannut. Eqqaasinnaavarpullumi aamma Inatsisartuni nunap inoqqaavisa inatsisaasa ataqqineqarnissaat Inatsisiliornermi innersuutigineqaqqammermat. Kisianni allattorsimasuutiginnilagut kikkut illersungassaanersut.

Siunnersuut una inuiaqatigiinnik avisaartitsinissamik siunertaqanngilaq. Siunnersuut una Inuit pisinnaatitaaffii takuneqarsinnaalersinniarpai.

Naleraq sinnerlugu erseqqissumik oqassaanga: **Maanna iliuuseqartariaqarpugut. Inuit pisinnaatitaaffii maanna atuupput. Inuit pisinnaatitaaffii inatsisiliornermi politikikkullu pilersaarusionerme tunngaviusariaqarput.**

Taamaattumik Naleqqap siunnersuut una tamakkiisumik taperserpaa. Naalakkersuisut kaammattorpagut itigartitsinissamik inassuteqaatertik nalileqqissagaat.

Inatsisartut kaammattorpagut siunnersuut tapersersoqqullugu, aappassaaneerneqannginneranilu Inatsisinut Ataatsimiititaliaanut ingerlateqqinneqarnissaa taperserlugu.

Qujanaq.